

"หงส์เหิน"

หรือ ดอกเจ้าพรรยา

พฤกษบุรุษประจำฤดูฝน

พระพุทธศาสนามีคติเกี่ยวข้องกับ
ดอกไม้ปรากฏอยู่ในพระสูตรต่าง ๆ ซึ่ง
ได้ยกย่องเชิดชูให้ดอกไม้บานาชนิดเป็น
ของสูงส่ง ควรค่าแก่การนำมาบูชา
ดอกไม้จึงเป็นวัตรบูชาทางพุทธศาสนา
มาตั้งแต่โบราณกาล แต่จริง ๆ แล้ว
พบว่าการใช้ดอกไม้เป็นเครื่องสักการะ
เช่น สรวงวิญญานและสิ่งเหนือธรรมชาติมาอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว

โดยประเพณีที่ชาวพุทธจะ
ถือปฏิบัติกันในช่วงวันเข้า
พรรษา คือ การได้ไปทำบุญ
ตักบาตร และถวายเทียน
พรรษาที่วัด เพื่อความ
เป็นสิริมงคล และยังมีอีก
หนึ่งความเชื่อที่ว่า การนำ
ดอกเข้าพรรษา ไปถวาย
พระ ตักบาตร จะส่งผลบุญ
ให้ได้ขึ้นสวรรค์อีกด้วย

ดอกขมิ้น

หรือ ดอกเจ้าพรรยา

เป็นดอกไม้จัดอยู่ในวงศ์ขิง-ข่า เป็นไม้พื้นเมืองของไทย ชาวเชียงใหม่เรียกว่า “กล้วยเครือคำ” ออกดอกงดงามเพียงปีละ 1 ครั้ง ดอกและเกสรมีลักษณะเหมือนตัวหงส์กำลังบิน มีสีลาสว่างาม มีการเจริญเติบโตและออกดอกในช่วงฤดูฝน จากนั้นจะพักตัวในช่วงฤดูหนาวจนถึงฤดูร้อน ซึ่งต้นเหนือดินจะยุบแห้งไป เหลือไว้เพียงหัวที่ฝังตัวอยู่ใต้ดิน และจะงอกใหม่ในช่วงฤดูฝน

ส่วนใหญ่ดอกจะมีสีเหลืองสดใส สีขาว และสีม่วง มีกลีบประดับขนาดใหญ่ตามช่อดอกโดยรอบจากโคนถึงปลาย สีของกลีบดอกแต่ละสีมีความหมายดังนี้

- สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์แห่งพระพุทธศาสนา
- สีเหลือง หมายถึง สีแห่งพระสงฆ์
- สีม่วง หมายถึง ได้บุญกุศลแรงที่สุด (เป็นสีที่หายากที่สุด)

ดอกเข้าพรรษาแบ่งบานขึ้นพร้อมกับเหตุการณ์สำคัญที่พระพุทธเจ้า
ทรงแสดงปฐมเทศนา คือ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตรแก่ปัญจวัคคีย์ที่หิ
ขณะนั้น พระอัญญาโกณฑัญญะ หนึ่งในห้าปัญจวัคคีย์ ได้เกิดความ
เลื่อมใสในพระธรรมของพระพุทธเจ้า จนเกิดดวงตาเห็นธรรมและขอ
อุปสมบท พระอัญญาโกณฑัญญะจึงเป็นพระสาวกและภิกษุองค์แรก
ในโลก และทำให้เกิดมีพระรัตนตรัยครบองค์สามบริบูรณ์เป็นครั้งแรก
ในโลก คือ มีทั้งพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นเหตุให้ชาว
พุทธในอุษาคเนย์นำดอกไม้ดังกล่าวมาบูชาในเหตุการณ์สำคัญนั้น